

Konstitutionsutskottet

Ink 1998 -11- 27

Dnr 101-98/99

Till Konstitutionsutskottet

Digital TV i marknätet framstår allt tydligare som socialdemokraternas verktyg för att cementera en stark politisk kontroll över TV-mediet. Vid fördelningen av tillstånd för det digitala marknätet har kulturminister Marita Ulvskog i sin iver att styra och reglera ställt upp villkor för TV-företagen utan hänsyn till yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) och Radio- och TV-lagen. Mot den bakgrunden bör Konstitutionsutskottet därför granska kulturministerns och regeringens agerande.

YGL medger att staten i särskild lagstiftning reglerar användningen av frekvenser för radio- och TV-program. Staten skall sträva efter att regleringen leder till största möjliga yttrandefrihet och informationsfrihet.

I Radio- och TV-lagen 3 kap. 1-4 §§ regleras vilka villkor som ett sändningstillstånd får innehålla. Några andra villkor utöver de som är uppräknade där får inte ställas. Enligt 3 kap 2 § sjunde stycket får sändningstillståndet innehålla villkor om att använda en viss sändningsteknik, enligt 13:e stycket får sändningstillståndet även innehålla villkor om att sända ett mångsidigt programutbud.

Den 25 juni 1998 beslutade regeringen om sändningstillstånd för de programbolag som skall sända marksänd digital TV. Av villkoren framgår att sändningarna skall ske med digital teknik och vilka som skall hantera multiplexering samt vilken teknisk standard som skall gälla för hårdvara och styrprogram. Detta är frågor som i vid mening kan sägas gälla användning av viss sändningsteknik.

För att tvinga in programbolagen till de statligt kontrollerade monopolbolagen Senda AB och Teracom reglerar villkoren även sådant som inte ens i vid mening kan sägas gälla sändningsteknik, det gäller t.ex. åtkomstkontrollen som handlar om kryptering, programkort och kodning. Villkoren innebär dessutom att allt detta skall skötas av Senda AB, som även skall ombesörja hanteringen av den elektroniska programguiden.

Möjligheten för regeringen att i sändningstillståndet föreskriva att programutbudet skall vara mångsidigt går tillbaka till regeringens avtal med SVT och TV4, som öppnade för staten att reglera fram att programmen var allsidigt sammansatta. Radio- och TV-lagen ger däremot inte utrymme för att i villkoren föreskriva om enbart en viss typ av programutbud. I tillstånden för digitala sändningar villkoras inte mångsidigheten utan tvärtom att vissa typer av program skall finnas med. TV3 skall enligt tillståndet sända fakta, sport och barnprogram. För kanal 5 gäller svensk drama, underhållning, dokumentär och barnprogram. Tillståndet för Canal+ avser långfilm, sport, dokumentär och barnprogram. Kunskaps-TV skall innehålla utbildning och bildningsprogram och TV8 nyheter och faktaprogram.

Moderaterna

Ola Karlsson

1998-11-26

2

Fria och oberoende medier är av avgörande betydelse för en väl fungerande demokrati. Men när medierna görs beroende av staten och ministrar riskerar vi att skapa incitament som försvagar och försämrar mediernas granskning av staten och den politiska makten. Därför bör det ses mycket allvarligt på när statsråd gör medieföretag beroende av statligt kontrollerade bolag och genom tillståndsvillkor försöker reglera innehåll i programmen på ett sätt som synes sakna stöd i lag.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan bör Konstitutionsutskottet granska kulturministern Marita Ulvskogs agerande vid besluten om sändningstillstånd för digital TV.

Stockholm den 26 november 1998

Ola Karlsson